

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету

від «31» жовтня 2022 р.,

протокол № 3

Освітня програма вводиться в дію з

2023 р.

Ректор Юрій ЛЯННОЙ

(наказ № 394 від «31» жовтня 2022 р.)

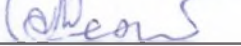

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітньо-професійну програму розглянуто на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 6 від «26» січня 2022 р.

Завідувач кафедри О. М. Семенов

«26» січня 2022 р.

Кафедри іноземних мов

Протокол № 8 від «25» січня 2022 р.

Завідувач кафедри Л. І. Клочко

«25» січня 2022 р.

Ухвалено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології

Протокол № 7 від «10» лютого 2022 р.

Голова НМК Н. В. Громова

Перший проректор Л. В. Пшенична

Керівник центру забезпечення якості вищої освіти М. М. Ячменик

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена та внесена кафедрою української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін до додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 р. № 1341» та розроблено відповідно до Положення «Про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка».

Для визначення загальних та професійних (фахових) компетентностей і програмних результатів навчання використано Професійний стандарт, стандарт Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

ОПП оновлено і затверджено кафедрами української мови і літератури, іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка; удосконалено з урахуванням рецензій, відгуків та результатів опитування стейкхолдерів.

Програма буде впроваджуватися до розробки стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Громова Наталія Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, гарант ОПП;
2. **Семеног Олена Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;
3. **Кириленко Надія Іванівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;
4. **Кумеда Олена Павлівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;
5. **Теренко Олена Олексіївна** – доктор філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;
6. **Гончаренко Світлана Олексіївна** – вчитель української мови і літератури КУ Сумська ЗОШ № 15 імені Д. Турбіна;
7. **Пчеляна Лариса Василівна** – вчитель української мови і літератури, учитель-методист КУ Сумська гімназія № 1, м. Суми;
8. **Шумило Катерина Віталіївна** – студентка факультету іноземної та слов'янської філології за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова).

Рецензенти:

1. **Попова Олена Анатолівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
2. **Пазюра Наталія Валентинівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри авіаційної англійської мови Національного авіаційного університету;
3. **Грицай Любов Володимирівна** – учитель української мови і літератури Великописарівської спеціалізованої школи I-III ступенів імені І. М. Середи;
4. **Марченко Олена Сергіївна** – учитель англійської мови, керівник проекту англомовної освіти КУ Сумська гімназія № 1, м. Суми.

**1. Профіль освітньої програми
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка Факультет іноземної та слов'янської філології Кафедра української мови і літератури Кафедра іноземних мов
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти бакалавр Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) першого рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст
Мова(и) викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	З 1 вересня 2021 року до впровадження Стандарту вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Інтернет-адреса	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik
2 – Мета освітньої програми	
Програма спрямована на підготовку компетентних, висококваліфікованих конкурентоспроможних, орієнтованих на демократичні цінності фахівців, які володіють комплексними знаннями в галузях української та англійської філології, педагогіки та методики середньої освіти, здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми, пов'язані з навчанням української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти, та мають сформовані професійно значущі якості особистості вчителя.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область(галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література). Об'єктами вивчення є педагогічні процеси в закладах загальної середньої освіти, пов'язані з викладанням мовних та літературних дисциплін, сучасні технології навчання, організація педагогічного дослідження. Програма передбачає такі компоненти:

	цикл загальної підготовки (20 кредитів ЄКТС, 600 год.); цикл професійної підготовки:
--	---

	<p>обов'язкові дисципліни (133 кредити, (3990 годин); дисциплін вільного вибору (60 кредитів ЄКТС, 1800 год.); практична підготовка (24 кредити ЄКТС, 720 год.); підсумкова атестація (комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури та методики їх навчання; комплексний кваліфікаційний екзамен із англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін (3 кредити ЄКТС, 90 год.).</p> <p>Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти (за предметними спеціальностями українська мова і література, англійська мова).</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Сучасні теоретичні засади української мови і літератури, англійської мови (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання української мови і літератури, англійської мови (рівень базової середньої освіти), концепції компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуального підходу до навчання української мови і літератури, англійської мови, компетентнісно орієнтовані методи, методичні прийоми, форми організації навчально-пізнавальної діяльності; функціональні властивості мови; лінгвокраїнознавчі особливості; основні поняття теорії літератури; основні поняття теорії мови; сучасна методологія та принципи організації наукових досліджень; практичні рекомендації щодо організації наукових досліджень з мовознавства, літературознавства, методик навчання української мови та літератури, англійської мови у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: методи української мови і літератури, англійської мови як наук; освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досліду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, друковані та інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; використання баз інших установ, закладів для проведення навчальних практик і педагогічної практики в базовій середній школі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів; має прикладний характер. Акцент робиться на здобутті компетентностей у галузі середньої освіти, що обумовлює визначену зайнятість та можливість подальшої освіти, кар'єрного зростання. Освітньо-професійна програма має академічну та прикладну</p>

	спрямованість і зорієнтована на теоретико-практичну підготовку вчителів української мови і літератури, англійської мови закладів загальної середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Середня освіта в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності педагогічної освіти та методики навчання мови і літератури у навчальних закладах, про традиційні та інноваційні підходи до вирішення проблем педагогічної освіти. Професійна освіта в галузі педагогіки та методики викладання української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти. <i>Ключові слова: освіта, середня освіта, бакалавр освіти, учитель, українська мова і література, англійська мова</i>
Особливості програми	Особливості освітньої програми вбачаємо у чітко структурованих логічних взаємозв'язках між інтегральною, загальними і фаховими компетентностями та їхньою взаємоспрямованістю на здобуття програмних результатів навчання, розвиток соціальних навичок, високого рівня комунікативних компетентностей, із урахуванням новітніх вимог щодо зв'язку теоретичних положень та їхнім застосуванням в освіті через проходження навчальних практик (фольклорної, діалектологічної, педагогічної в середній школі) та виробничої педагогічної практики з української мови і літератури та англійської мови в ЗЗСО. Освітньо-професійна програма міждисциплінарна, ураховує потреби та інтереси стейкхолдерів, історико-культурний потенціал міста й області, є унікальною в Сумському регіоні, який знаходиться в умовах українсько-російського порубіжжя, спрямована на ставлення до української мови як до інтелектуальної духовної й культурної цінності.
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми придатні для навчально-виховної, навчально-методичної діяльності в системі загальної середньої освіти України відповідно до отриманої кваліфікації підготовки. Фахівець здатний виконувати професійні роботи відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та Закону України «Про освіту»: вчитель закладу загальної середньої освіти; закладу спеціалізованої середньої освіти (КОД КП – 2331; 2320); асистент вчителя; лаборант (освіта), (КОД КП – 3340); педагог-організатор (КОД КП – 2359.2).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та праксіологічний підходи. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські,

	<p>лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист курсових робіт з психолого-педагогічних дисциплін, з української/англійської мови/літератури, з методики навчання української/англійської мови/літератури, навчальні практики (фольклорна практика, педагогічна практика в середній школі, діалектологічна практика) та виробнича практика з української мови і літератури та англійської мови в ЗЗСО), науково-дослідна робота, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання: проблемно-пошукові, дослідницькі, проектні, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні, графічні та дослідні роботи).</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою.</p> <p>Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, заліки, екзамени, тестування, проекти, есе, презентації, виконання творчих завдань, захист звіту з навчальних та виробничих педагогічних практик, підсумкова атестація.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень: 4-рівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 2-рівнева національна шкала (зараховано / не зараховано); 100-бальна шкала за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети та працювати в команді (лідерська компетентність)</p>

	<p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)</p>
<p>Предметні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)</p>	<p>ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності.</p> <p>ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.</p> <p>ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійні і й діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі;</p> <p>ПК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.</p> <p>ПК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>ПК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати</p>

	<p>умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.</p> <p>ПК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p> <p>ПК 9. Проектувальна компетентність як здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ПК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.</p> <p>ПК 11. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій.</p> <p>ПК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.</p> <p>ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.</p>
	7 – Програмні результати навчання
<p>Знання</p>	<p>ПРЗ 1. Концептуальні наукові та практичні знання в галузях мовознавства та літературознавства, педагогіки й методики середньої освіти, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері навчання.</p> <p>ПРЗ 2. Знання й розуміння основних ліній шкільного курсу української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 3. Знання загальних питань методики навчання української мови та української літератури, англійської мови, методики вивчення</p>

	<p>окремих тем шкільного курсу української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 4. Володіння базою правових норм і законів, нормативно правових актів щодо дотримання санітарно-гігієнічних правил, а також правил і рекомендацій зі здоров'язбереження молоді.</p> <p>ПРЗ 5. Знання форм, методів і засобів контролю та корекції знань учнів з української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 6. Знання різних видів позакласної роботи з української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 7. Знання цифрових сервісів для супроводу освітнього процесу, здатність їх використовувати в освітньому процесі</p> <p>ПРЗ 8. Знання вікових та індивідуальних особливостей учнів, знання методів роботи в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>ПРЗ 9. Знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 10. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички правильно добирати та використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 2. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички використовувати різні методи, форми і засоби для навчання учнів української мови і літератури, англійської мови, враховувати вікові психологічні особливості учнів у процесі навчання.</p> <p>ПРУ 3. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 4. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички отримувати, оцінювати та застосовувати дані в галузі професійної діяльності, у т.ч. із закордонних джерел.</p> <p>ПРУ 5. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички проектувати різні типи уроків, у т.ч. інтегровані, застосовувати конкретну технологію навчання української мови і літератури, англійської мови, здійснювати розробку річного, тематичного, поурочного планів; проектувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 6. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички</p>

	<p>орієнтуватися в інформаційному просторі, кіберпросторі, критично оцінювати інформацію, використовувати і розробляти нові електронні освітні ресурси; дотримуватися норм професійної етики та захищати дані у процесі е-комунікації.</p> <p>ПРУ 7. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички розв'язувати практичні завдання різних рівнів складності шкільного курсу української мови і літератури, англійської мови основної школи.</p> <p>ПРУ 8. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів.</p> <p>ПРУ 9. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями.</p> <p>ПРУ 10. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички володіти комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРУ 11. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички знати, розуміти і демонструвати здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови в основній школі.</p>
Комунікація	<p>ПРК 1. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у професійному середовищі.</p> <p>ПРК 2. Готовність консультувати колег з особливостей в організації освітнього процесу, актуальних питань методики навчання української мови і літератури, англійської мови, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики.</p> <p>ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови, спілкування з професійних питань усно та письмово.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, здатність раціонально</p>

	<p>планувати час на виконання професійних обов'язків, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ПРА 2. Спроможність керувати проектами через генерування нових ідей для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності з урахуванням набутих знань з предметної галузі.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню складову освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова), є штатними працівниками Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, стаж роботи та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Кожні 5 років проходять курси з підвищення кваліфікації.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Наявність матеріально-технічної бази забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, лабораторіями, устаткуванням, необхідними для виконання навчального плану.</p> <p>Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до інтернет-мережі.</p> <p>Наявність іншої інфраструктури відповідно до вимог ліцензійних умов (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба).</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення:</p> <p>наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту навчального закладу.</p> <p>Інформаційне забезпечення:</p> <p>наявність офіційного веб-сайту https://sspu.edu.ua/, що містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; наявність робочих навчальних програм дисциплін.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право на академічну мобільність реалізується:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на підставі укладених договорів з вітчизняними закладами-партнерами; 2) із власної ініціативи здобувача вищої освіти,

	підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод; 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян. Підготовка іноземних громадян може здійснюватися відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Історія та культура України	4	Екзамен
ОК 2	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
ОК 3	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3	Залік
ОК 4	Інформаційно-комунікативні технології	3	Залік
ОК 5	Вступ до спеціальності	3	Залік
ОК 6	Фізичне виховання	4	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів циклу загальної підготовки		20 (600 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 7	Фольклор	4	Залік
ОК 8	Вступ до літературознавства	3	Екзамен
ОК 9	Дитяча література	3	Залік
ОК 10	Психологія	6	Екзамен
ОК 11	Старослов'янська мова та історична граматики	3	Залік
ОК 12	Українська діалектологія	3	Залік
ОК 13	Педагогіка	8	Екзамен
ОК 14	Методика навчання англійської мови	6	Екзамен
ОК 15	Сучасна українська літературна мова	24	Заліки Екзамени
ОК 16	Українська література	24	Заліки Екзамени
ОК 17	Англійська мова	24	Заліки Екзамени
ОК 18	Культура української мови та стилістика	4	Залік
ОК 19	Методика навчання української мови	6	Екзамен
ОК 20	Методика навчання української літератури	6	Екзамен
ОК 21	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	3	Залік
ОК 22	Курсова робота з української/англійської мови /	3	Залік

	літератури		
ОК 23	Курсова робота з методики навчання української / англійської мови / літератури	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки		133 (3990 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		153 (4590 годин)	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибір із загального переліку дисциплін		60 (1800 годин)	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Фольклорна практика	3	Залік
ПП 2	Навчальна педагогічна практика в середній школі	3	Залік
ПП 3	Діалектологічна практика	3	Залік
ПП 4	Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури та англійської мови у ЗЗСО	15	Залік
Усього		24 (720 годин)	
4. Підсумкова атестація			
ПА 1	Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури та методики їх навчання	1,5	
ПА 2	Комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін	1,5	
Усього		3 (90 годин)	
Загальна кількість 240 (7200 годин)			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) першого рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка проводиться у формі письмових комплексного кваліфікаційного екзамену із української мови і літератури та методики їх навчання та комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Під час підсумкової атестації студенти повинні продемонструвати свою здатність і вміння використовувати отримані поглиблені знання, уміння та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності, самостійно вирішувати завдання своєї професійної діяльності, уміти обґрунтовано обирати шляхи вирішення професійних завдань, науково аргументувати і захищати власну точку зору. Екзамени в обов'язковому порядку передбачають оцінку рівня мовленнєвої культури випускника.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої

освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література).
Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови.
Атестація здійснюється відкрито і публічно.

2.2 Структурно-логічна схема ОПП

